

TEST ZA 9. RAZRED – I. OCENJEVALNO OBDOBJE

1. naloga

VIR 1: Marjan Rode, Koraki v času – 20. stoletje. Delovni zvezek za 9. razred devetletke, Ljubljana 2003, stran 11, VIR 11, Balkanski lonec vre!

CILJ A

a. Katere evropske sile so imele največ besede pri odločanju o vprašanih balkanskega polotoka? VIR 11 točka

CILJ B

b. Razmisli in napiši, zakaj je bilo balkansko vprašanje nevarno za evropski mir?1 točka

2. naloga

VIR 2:

»Val za valom je plezal iz jarkov in korakoma napredoval. Strojnice so s salvami sprejele napadalce. /.../, njihovo napredovanje se je ustavilo sredi nikogaršnje zemlje. Pogled je bil strašen. Med bodečo žico je ležalo na stotine rumeno rjavih mrtvih in ranjenih.«

Nemško poročilo o napadu antantnih sil na zahodni fronti:

VIR 3:

»Tako je bil dan znak za napredovanje, /.../ so nas strojnice obsule z ognjem. Pri prečkanju odprtih v naših žičnih ovirah smo imeli hude izgube. Možje so padali v snopih.«

Iz dnevnika Novofundlandskega regimenta:

CILJ A

a. Imenuj način bojevanja v prvi svetovni vojni, kot ga opisujeta besedili VIRA 2 in 3.....1 točka

CILJ B

b. Utemelji, zakaj je prva svetovna vojna zahtevala mnogo več življenj kot prejšnji spopadi. Uporabi tudi VIRA 2 in 3.1 točka

3. naloga

VIR 4: Ervin Dolenc et al., Koraki v času – 20. stoletje. Zgodovina za 9. razred devetletke, Ljubljana 2002, stran 29, Cena za jajce v Nemčiji

VIR 5: Ervin Dolenc et al., Koraki v času – 20. stoletje. Zgodovina za 9. razred devetletke, Ljubljana 2002, stran 31, 2. točka Razmisli, zemljevid Vpliv velike gospodarske krize v ZDA na svetovno gospodarstvo.

CILJ B

a. Iz obeh virov razberi, kaj se je dogajalo z vrednostjo denarja v prvi in drugi gospodarski krizi v času med obema vojnama.1 točka

CILJ C

b. Razmisli in utemelji, zakaj je tudi druga gospodarska kriza kljub padanju cen povzročila veliko socialno stisko. VIR 5 1 točka

4. naloga

VIR 6: Ervin Dolenc et al., Koraki v času – 20. stoletje. Zgodovina za 9. razred devetletke, Ljubljana 2002, stran 35, ob robu in 36, Delovanje parlamentarne demokracije in Delovanje diktature

CILJ B

a. VIR 6 prikazuje razliko med parlamentarno demokracijo in diktaturo. Razberi, kakšen vpliv ima ljudstvo na oblast v demokraciji in kakšnega v diktaturi.1 točka

V parlamentarni demokraciji _____

V diktaturi _____

VIR 7: Marjan Rode, Koraki v času – 20. stoletje. Delovni zvezek za 9. razred devetletke, Ljubljana 2003, stran 34, VIR 21, Rasne komisije so v nacistični Nemčiji ugotavljale biološke značilnosti prebivalstva – ali je posameznik arijec ali ni.

VIR 8:

»Učitelj mu je ukazal, naj pride pred razred kot primer Juda. Pokazal je na Frankove poteze in razložil, da ga zaznamujejo kot manjvredno bitje, medtem ko poteze svetlolasih, modrookih študentov predstavljajo popolne arijce.«

Učna ura 'znanosti' o rasah, Breslau, trideseta leta 20. stoletja

CILJ C

b. Razmisli in oceni znanstvenost postopkov in pogledov iz VIROV 7 in 8. 1 točka

5. naloga

VIR 9: Ervin Dolenc et al., Koraki v času – 20. stoletje. Zgodovina za 9. razred devetletke, Ljubljana 2002, stran 57, 2. točka Razmisli, Volilni rezultati glavnih političnih strank v Sloveniji.

CILJ A

a. Kateri politični stranki sta med Slovenci v prvi polovici 20. stoletja imeli največ privrženecv? VIR 9 1 točka

VIR 10: Ervin Dolenc et al., Koraki v času – 20. stoletje. Zgodovina za 9. razred devetletke, Ljubljana 2002, stran 58, Upravna razdelitev Kraljevine Jugoslavije 1929-1941

CILJ A

b. V Kraljevini Jugoslaviji so z diktaturo kralja Aleksandra uvedli novo upravno razdelitev. Kako so se imenovale upravne enote in kako upravna enota, v kateri je bil del današnje Slovenije? Kje je bil drugi del sedanje slovenske države? VIR 10 1 točka

Upravne enote so se imenovale _____

Del današnje Slovenija se je imenoval _____, drugi del

sedanje slovenske države je bil _____

6. naloga

VIR 11:

Sovjetsko-nemška pogodba o nenapadanju s tajnim določilom o delitvi Poljske, 23. 8. 1939: »/.../ 4. Nobena od pogodbenih strank se ne bo povezala v druge povezave, ki bi bile v nasprotju z interesi ene od pogodbenih strank.

Tajni protokol:

/.../ 2. V primeru ozemeljske in politične negotovosti v /.../ poljski državi /.../ se bo interesna razmejitev med Nemčijo in Sovjetsko zvezo potegnila približno po črti: reka Narva, Visla, reka San.«

CILJ A

a. Napiši, katero dogajanje je steklo po pripovedi VIRA 11. 1 točka

CILJ B

b. Ob VIRU 11 razmisli, kdo je začel novo svetovno katastrofo? 1 točka

7. naloga

VIR 12:

Atlantska listina, 14. 8. 1941.

Churchill in Roosevelt sporočata:

»/.../ prvič, njuni deželi nočeta povečanja, /.../
tretjič, spoštujeta pravico ljudstev, da si sama izberejo obliko vladavine. /.../
šestič, po dokončni ugonobitvi nacističnega trinoštva upata, da se bo uveljavil mir, ki bo /.../
zagotovil vsem ljudem v vseh deželah, da lahko žive svobodno, brez strahu in pomanjkanja.«

CILJ B

a. Razmisli, zakaj so načela atlantske listine pritegnila države in narode v skupen boj proti fašizmu/nacizmu! VIR 12 1 točka

VIR 13:

Stalin ob koncu vojne o svojih zaveznikih:

»Mogoče mislite, da smo zato, ker smo zavezniki Angležev, pozabili, kdo so in kdo je Churchill. Churchill je nekdo, ki če ga ne gledate, sune kopejko iz vašega žepa. /.../ In Roosevelt? Roosevelt ni tak kot óni. On stegne roke samo za večjimi kovanci.«

CILJ B

b. Ob koncu vojne so se ponovno pojavila stara nasprotja med zmagovitimi zavezniki. Razmisli, zakaj je Stalin tako označil zavezniška voditelja? VIR 13 1 točka

TEST ZA 9. RAZRED – II. OCENJEVALNO OBDOBJE

1. naloga

»Nemčija napadla Jugoslavijo

Ljubljana, 6. aprila. Komanda Ljubljanske divizijske oblasti je javila danes dopoldne:

Davi ob 4. uri zjutraj je sovražnik napadel našo državo na dveh mestih in sicer an slovensko nemški in na bolgarski meji. Nikjer ni sovražnik prodrl na naše ozemlje. Na jugoslovansko-italijanski meji je mir.«

Jutro, 7. 4. 1941

VIR 2:

Spomini Vilka Kolarja, udeleženca aprilske vojne leta 1941:

»Že navsezgodaj so pribrela letala in sejala bombe in smrt. Bil sem takrat doma v Mariboru. /.../ Zmeda je bila popolna.«

CILJ A

a. Napiši datum, ko je Jugoslavija vstopila v drugo svetovno vojno? VIR 1.1 točka

CILJ B

b. Iz VIROV 1 in 2 razberi, kakšen je bil prvi dan napada na Jugoslavijo in kako je bilo naslednje dni. 1 točka

2. naloga

VIR 3: Marjan Rode, Koraki v času – 20. stoletje. Delovni zvezek za 9. razred devetletke, Ljubljana 2003, stran 69, VIR 7, Socialna in politična pripadnost partizanov leta 1941

VIR 4:

Izjava glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet

»/.../ poslednjič opominja (glavno poveljstvo, op. a.):

1. da bo ustreljen vsakdo, ki bo vršil priprave za formiranje kakršnihkoli oboroženih grup izven partizanskih, oziroma podrejenih Glavnemu poveljstvu slov. part. čet.

2. da bo ustreljen vsakdo, ki bo s kakršnikoli svojim delovanjem pripravljaj bratomorno vojno in s tem torej pomagal okupatorju.«

CILJ A

a. Ugotovi, kateri politični struji je pripadalo največ partizanov v letu 1941 in katerega socialnega porekla je bilo največ partizanskih borcev v tem letu? VIR 31 točka

CILJ B

b. Na Slovenskem je med drugo svetovno vojno poleg partizanskega odpora potekala tudi državljanska vojna. Razloži, kaj ti pove VIR 4 o pripravljenosti vodstva partizanskega odpora na možnost vseljidskega odpora. 1 točka

3. naloga

VIR 5:

Ameriški predsednik John Kennedy, ko je zvedel za sovjetska raketna oporišča na Kubi, oktobra 1962:

»Ta teden bom pa moral nekaj storiti za svojo plačo.«

Sovjetski voditelj Nikita Hruščov piše oktobra 1962 Kennedyju:

»Vaše rakete so nameščene v Turčiji. Zaskrbljeni ste zaradi Kube. Pravite, da vas skrbi zato, ker je med njo in obalami Združenih držav samo devetdeset milj morja. Turčija pa leži čisto zraven nas.«

CILJ A

a. Kako imenujemo več desetletij trajajoče obdobje, ki se začne po drugi svetovni vojni in ga opisuje VIR 51 točka

VIR 6: Ervin Dolenc et al., Koraki v času – 20. stoletje. Zgodovina za 9. razred devetletke, Ljubljana 2002, stran 133, 1. točka Razmisli, karikatura »Predolgo ste govorili o miru – gospodje, mir sem jaz!«

CILJ B

b. Oboroževalna tekma druge polovice 20. stoletja je postajala vse obsežnejša. Navedi enega od vzrokov, ki je pripeljal do njenega konca in ga prikazuje VIR 6. 1 točka

4. naloga

VIR 7: Ervin Dolenc et al., Koraki v času – 20. stoletje. Zgodovina 9. razred devetletke, Ljubljana 2002, stran 122, 2. točka Razmisli, Začarani krogi revščine

CILJ B

a. Človeštvo se deli na razviti sever in nerazviti jug. Iz VIRA 7 ugotovi in razloži temeljni problem za socialne probleme tretjega sveta. 1 točka

CILJ C

b. Iz VIRA 7 poišči in utemelji možnost za izhod iz začaranega kroga revščine tretjega sveta.1 točka

5. naloga

Edvard Kardelj o neodvisnosti jugoslovanskih sodišč, petdeseta leta 20. stoletja:

»Sodišča morajo delati na podlagi zakona, pa tudi na splošni liniji partijske (komunistične, op. a.) politike. /.../ Bili bi iluzionisti in frazerji, če bi rekli, da želimo povsem neodvisna sodišča.«

CILJ A

a. Po drugi svetovni vojni je v Jugoslaviji komunistična stranka prevzela oblast. Iz VIRA 8 poišči način, kako so izvajali svojo oblast. 1 točka

VIR 9:

»Žalostno dejstvo, ki izvira iz tistega prepričanja /.../ ne tako redkih pri nas, ki bi radi uvedli jugoslovanstvo kot možno zameno za narodnost, /.../ ki je nesramno jasno izraženo v izjavi slavnega generala iz NOV, tov. Kosta Nadja, ki je v Politiki izjavil: »Ne bi bilo marksistički trditi da danes – sutra neče biti jugoslovenske nacije. A biče je! (v prevodu:«Ne bi bilo marksistično trditi, da kmalu ne bo jugoslovanskega naroda. Pa bo!»«

CILJ B

b. Razmisli, kakšen je bil položaj Slovencev v drugi Jugoslaviji. VIR 91 točka

6. naloga

VIR 10: Marjan Rode, Koraki v času – 20. stoletje. Delovni zvezek za 9. razred devetletke, Ljubljana 2003, stran 104, VIR 22 „Jugoslovanski samoupravni sistem

CILJ A

a. Jugoslavija je razvila samosvojo obliko vodenja gospodarstva in ostalih področij javnega življenja, ki so ga imenovali samoupravljanje. Kdo je formalno odločal o delovanju podjetja, ustanove? Pomagaj si z tudi z VIROM 10 1 točka

CILJ B

b. Iz VIRA 10 razberi, kako je v resnici deloval ta sistem. 1 točka

7. naloga

VIR 11: Marjan Rode, Koraki v času – 20. stoletje. Delovni zvezek za 9. razred devetletke, Ljubljana 2003 stran 107, VIR 30, Odmevi na 57. številko Nove revije, marec 1987

CILJ B

a. Novo revijo so izdajali kritični izobraženci. V 57. številki so zahtevali uvedbo večstrankarskega sistema, ukinitve privilegirane položaja komunistične stranke in možnost izstopa Slovenije iz Jugoslavije, če do zahtevanih reform ne pride.

Ugotovi kako so oblasti ocenile prispevke v Novi reviji. VIR 11..... 1 točka

VIR 12: Ervin Dolenc et al., Koraki v času – 20. stoletje. Zgodovina za 9. razred devetletke, Ljubljana 2002 stran 167, 2. točka Razmisli, Certifikat (lastninska listina državljana)

CILJ C

b. V samostojni Sloveniji se je začela uveljavljati privatna lastnina. Država je državljanom omogočila, da so postali delničarji bivših družbenih podjetij. Kako bi imenoval dokument, ki ga prikazuje VIR 12? Primerjaj socialistično gospodarstvo z gospodarskim sistemom samostojne Slovenije. 1 točka

Dokument bi lahko imenovali _____

Razlika med socialističnim gospodarstvom in gospodarstvom samostojne Slovenije:
